

Vergaderjaar 2019–2020

32 545

Wet- en regelgeving financiële markten

32 847

Integrale visie op de woningmarkt

Nr. 110

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 oktober 2019

In Nederland kan DNB als macroprudentiële autoriteit in onafhankelijkheid maatregelen nemen om systeemrisico's in het financiële stelsel aan te pakken. DNB heeft op 15 oktober een toezichthouderregeling gepubliceerd, die een minimumvloer voor de risicogewichten van hypotheekleningen op bankbalansen in Nederland introduceert. De regeling treft u bijgaand aan¹. De maatregel is toegelicht in een persbericht en in het Overzicht Financiële Stabiliteit. Tegelijk met de publicatie start ook een publieke consultatie van de toezichthouderregeling. Conform de Wet financieel toezicht heeft DNB over deze maatregel met mij overleg gehad.

DNB ziet systeemrisico's in de Nederlandse huizenmarkt toenemen en ziet tegelijkertijd de risicogewichten van hypotheekleningen in de risicomodellen van banken dalen. Ten aanzien van dit systeemrisico heeft de Europese autoriteit ESRB onlangs aan DNB de aanbeveling gedaan om kapitaalmaatregelen te nemen die de weerbaarheid van de bankensector vergroten tegen de door de ESRB geïdentificeerde risico's op de Nederlandse woningmarkt. Deze aanbeveling en de Nederlandse reactie hierop heb ik u doen toekomen.²

DNB vindt het van belang dat banken voldoende weerbaar zijn tegen de gevolgen van een huizenprijscorrectie. Daarom is DNB voornemens om door middel van deze regeling een ondergrens (minimumvloer) op te leggen aan de gemiddelde risicoweging die banken met een intern model (zogenaamde IRB-banken, te weten ING Bank, ABN Amro, Rabobank, de Volksbank, NIBC en Van Lanschot Kempen) hanteren voor hun hypotheekportefeuilles. In 2018 was het gemiddeld gewogen risicogewicht op de IRB-portefeuille van Nederlandse woninghypotheken 11%. Met deze maatregel beoogt DNB de gemiddelde risicogewichten van hypotheken zonder NHG te verhogen en daarmee het gemiddelde terug te brengen naar het niveau waarop ze in 2015 lagen, namelijk 14–15%. Naar

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² Kamerstukken 32 545 en 32 847, nr. 109.

verwachting zal de impact op de totale kapitaaleis van Nederlandse banken EUR 3 miljard zijn, waarvan ruim EUR 2 miljard kernkapitaal.

Naar verwachting leidt de maatregel tot licht hogere financieringskosten van banken, die dit deels kunnen doorberekenen in de hypotheekrentes. DNB verwacht dat de hypotheekrente hierdoor maar beperkt zal stijgen. Bovendien zijn NHG-hypotheken, waarvan veel starters gebruik maken, van deze maatregel uitgezonderd.

Van enkele Europese lidstaten (ZWE, FIN en BEL) is bekend dat zij ook maatregelen hebben genomen om risicogewichten voor hypotheekleningen voor banken te verhogen om het systeemrisico van de woningmarkt tegen te gaan. Dergelijke maatregelen dienen een formeel Europees traject in te gaan waarbij onder andere de Europese toezichthouders EBA en ESRB en de Europese Commissie moeten aangeven geen bezwaar te hebben. Naar verwachting zal de publicatie vervolgens in de Staatcourant in het voorjaar van 2020 kunnen plaatsvinden, waarna de maatregel in het najaar van 2020 in werking zal treden.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra